

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 25 kr., za četrlet leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulico hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Štajarskih Slovencev pisanka.

Odkar sedi nemški liberalizem za zeleno mizo naše države, dela pridno na to, da odpravi vse krščanske naprave iz javnega življenja ter postavi katoliško cerkev v kot, češ, da za-njo ni-mesta pri mizi. Vsaka postava, katero skuje ta gospôda, vzame ji skorej kako pravico, nalaga pa ji dolžnostij, kar jih največ more. V eni reči pa še sledi ona vse eno katoliški cerkvi — v praznikih. Ne da jih ona praznuje, kakor zahoteva cerkev, tega ne, ampak porablja jih za svoj počitek ter pretrga o njih ali sklene pred njimi posvetovanje v raznih zborih, najbolj v državnem in letos tudi v deželnih zborih. Zadnji teden so le-ti dognali brž vsi svoje delo ter so gg. poslanci že torej razšli vsak v svojo domovino, veselit se praznikov velike noči.

Tako je sklenil tudi naš deželni zbor štajarski že zadnji petek svoje posvetovanje. Ne moremo reči, da bi gg. poslanci ne bili »pridno sedeli«, kajti imeli so 27 sej in le-teh so bile nekatere prav dolge. Večino tega, kar so sklenili v njih, smo že našim bralcem na drugem mestu naznanili, ali pa se bomo, vsaj te reči, ktere se tičejo bolj naših krajev. V obče radi priznamo, da se trudijo v našem deželnem zboru, naj se vzboljša splošnje blagostanje prebivalstva, da-si ne vidimo radi, če si daje gospôda sama in tako pogosto pohvalo, n. pr. če se poročilo o zavodu za gluhoneme vzame »na posebno zadovoljno znanje«, ali poročilo o delovanji dež. odbora v zadevah trsne ušice »na prav zadovoljno vedenje« in še večkrat enako.

Ali to jim še bodi, nikakor pa jim ne moremo priznati, da so nam, slov. ljudstvu poskrbeli za pisanko, ki smo je lahko veseli. V soboto, dne 2. aprila je bilo na vrsti poročilo o ljudskih šolah. V tem se pravi, da ljudska šola napreduje lepo ali obžaljuje se, da se poučuje na mešanih in slovenskih šolah premalo nemščina ter tako »zapira slov. otrokom pot do višje omike«.

Z ozirom na to predlaga šolski odsek: 1. Poročilo dež odbora o uspehih ljudskih šol naj se vzame na zadovoljno znanje; 2. podpora, ki se priporoča za otroški vrtec M. Berdajs v Mariboru, naj se dovoli; 3. dež. šolskemu nadzorniku A. Rožeku naj se o njegovem vpo-kojenji izreče zahvala za odlične zasluge, ki si jih je pridobil gledé na ljudske šole; 4. dež. odboru se naroči, da dela iz nova pri c. kr. vladi na to, naj skrbi več za poučevanje nemškega jezika na mešanih in na slovenskih ljudskih šolah ter se naj pospešuje z vsemi sredstvi, kar-jih dovoli postava, izlasti še tako, da deli nagrade učiteljem, zaslužnim pri poučevanji nemščine, na stroške dež. šolske blagajnice. Da pa se to doseže, stavi se naj primeren znesek v proračunu za prihodnje leto; naj se nadalje naprosi c. kr. vlada, da naroči temeljito nadzorovanje gledé na tako poučevanje na mešanih in na slovenskih šolah, dotično poročilo pa naj predloži dež. zboru.

Človek si lahko misli, da je ta predlog, razzaljiv za slov. ljudstvo in ob enem tudi za slov. učitelje, nemilo zadel naše gg. poslance. Oni so pa torej vsi ugovarjali zoper njega in gledé na štrto točko tudi nemški konservativci. Dr. Lipold je rekel, da je na ljudskih šolah marsikaj vredno graje, najbolj način poučevanja, najmanj pa premalo poučevanje v nemškem jeziku. Dr. Sernec pravi, da tiči v štrti točki predloga podkupovanje učiteljev in da je zoper člen XIX. osnovnih postav. Grof Stürgkh odgovori, da se predlog ne dotika člena XIX., nemščina pa odpira otrokom vrata do višje omike, in sploh na Štajarji ni skupaj slov. ozemlja. Njemu posveti, kakor zasluži, dr. Dečko ter še pové grófu v lice, da pač ne pozna naše dežele, če tudi zastopa veleposestva. Dež. odbornik dr. Schreiner se hlini, kakor mu je to v navadi ter pomežikaje pravi, »da dež. odbor ljubi obe narodnosti (nemško in slovensko) po enakem in še več enacih rečij, ali kdo mu jih se veruje! Prof. Robič brani slov. učitelje, ki storé, kar

jim je mogoče ali ne bode njim kaj do grošev, katere tako ponuja dež. odbor. Ces. namestnik, baron Kübeck trdi, da bi ne pustil veljati, če bi kedaj dež. šolski svet sklenil, kar bi bilo zoper postave.

Da je liberalna večina vsprejela predlog, tega ni treba, da še pristavimo, saj se zna, »kako nas ljubi«. O tej ljubezni piše prav dobro »tetka« v Gradci: »Ako se slov. ljudstvo nauči nemškega jezika, potem je to na korist Nemcem, kajti tako jim je mogoče med Slovenci živeti, ne da bi jim bilo treba, da se učijo še slov. jezika. Ta sploh ne teče Nemcu nikoli gladko.« Mi sicer ne verjamemo »tetki« radi, toda tokrat je njena beseda resnična in nam lepo odkrije v resnici blago srce naših nemških liberalcev. Pač se ne branimo nemščine, mi tudi ne čisto v ljudskih solah, ali kjer je njeno učenje more biti na korist Nemcem, nam pa na škodo, tam je ne maramo, zato pa tudi nemško liberalno gospódo zahvalimo za njih letošnjo pisanko: ona je preveč »ljubeznjiva«.

Cerkvene zadeve.

Gabrijel Postružnik,

(V službi šole in cerkve.)

Gospoda Gabrijela Postružnika pozna v Ljutomeru vsak otrok in vsaki Ljutomerčan jih spoštljivo pozdravlja; kajti to so mnogoletni zaslužni Ljutomerski učitelj, ki so bili v začetku tekočega šolskega leta stopili v stalni pokoj. Kot vzgledni učitelj, dober gospodar, vesten kristjan in pošten narodnjak so si v celi Ljutomerski okolici pripravili občno spoštovanje, njih obče koristno delovanje pa zasluži biti na svečnik postavljeno, da ga tudi drugi vidijo in posnemajo. Ta namen ima ta kratek življenjepis. Gospod Postružnik pohajajo iz prave učiteljske rodbine, kajti oče so bili Ljutomerski učitelj in za ta stan se vzgajali vse svoje četiri sinove. Gabrijel so bili rojeni 1. junija 1825. leta; po dovršenih domačih solah so jih poslali na Graško pripravnišče, kjer so dne 2. julija 1841 dobili spričevalo zrelosti za podučitelja na ljudskih solah. Prva Gabrijelova služba je bila doma v Ljutomeru, od koder so čez leto dni prišli, za podučitelja k Sv. Petru na Ottersbachu. Tam so služili pet let ter s pohvalnim spričevalom leta 1847 šli v Cmurek. Ondi so naredili skušnjo za stalnega učitelja, zraven pa z izvrstnim vspehom tudi skušnjo iz godbe in iz sadje- in vinoreje. Od 7. avgusta 1848 so bili stalni učitelj na Ljutomerski šoli, dokler niso v jeseni 1891 stopili v stalni davno zasluženi pokoj. V tem dolgotnem službovanju so gospod Gabrijel gotovo veliko pretrpeli, pa tudi mnogo dobrih nauk zasadili v srca svojih učencev, in ker so celih 43 let službovali v Ljutomeru, videli so tudi v svoje veselje pri marsikaterem učencu, kako je njihov nauk v poznejših letih tudi sadrodil.

Dolgo življenje je milost božja in dolga služba še ni nikakošnja zasluga, ali kdor dolgo življenje in službovanje vedno obrača v čast božjo in v prid svojega bližnjega, kakor g. Postružnik, ta si nabere zaslug, katerih še na tem svetu ne morejo prezirati, in katere bode Bog o svojem času obilno poplačal.

Kot učitelj so dobili Postružnik res že marsikatero pohvalo in priznanje, kar jih je v težavnem učiteljskem stanu tolažilo in spodbujalo. Tako so bili l. 1861 zavoljo svoje marljivosti in vzglednega zadržanja imeno-

vani »vzgedni učitelj«, in leta 1862 je vsled inspekcije deželnega šolskega nadzornika viteza Močnika visoka namestnika vzglednemu učitelju G. Postružniku za njegovo vspešno delovanje izrekla popolno priznanje. Tudi še v novi šolski dobi so g. Postružnik dobili taka priznanja od okrajnega šolskega sveta in od svojih tovarišev, ki so jih bili izvolili svojim zastopnikom v okrajni šolski svet in jih poslali k deželni šolski konferenci v Gradec. Najlepšo čast pa so jim delali njih učenci, ki so šli v višje šole. Postružnikovih učencev je mnogo študiralo in skoro vsi z izvrstnim vspehom, zato se zdaj nahajajo gospodje v mnogih visokih službah, ki so hodili k njim v šolo. Z najnovejšimi šolskimi razmerami pa niso bili več prav zadovoljni, zato so prosili za pokojnino, čeravno so v primeru s svojimi leti še zdravi in dovolj krepki na duhu in telesu.

Da so g. Postružnik tudi dober gospodar, priča najbolj jasno to, da so si pri svojej precej majhni učiteljski plači po poštenem potu pripravili in tudi ohranili lepo premoženje. Kot mladi učitelj so si z dobrim premislikom poiskali tovaršico življenja med domačimi poznanimi gospodičnami, Marijo Kotnikovo, s katero so dobili hišo in lepo posestvo. Poleg svoje učiteljske službe so tudi kot gospodar svoje dolžnosti lepo opravljali ter svojo dedščino ne le ohranili, ampak še povečali, čeravno jim je Bog gospodinjno vzel, katera jim je zapustila tri nedorasle otroke. Iz ljubezni do otrok se niso hoteli drugoč ženiti, ampak gospodarili so s svojo sestro ter lepo skrbeli za odgojo svojih otrok. Ko pa je Bog tudi njih otroke in sestro k sebi poklical, ni jim bilo več mogoče samim gospodariti, zato so si poiskali drugo tovaršico življenja, da bi v svojih starih letih imeli pomoč in postrežbo. Da so g. Postružnik kot gospodar in tržan bili ravno tako na svojem mestu, kakor učitelj, kaže to, da so bili skoz šest let prvi občinski svetovalec, dalje so bili načelnik konkurenčnega odbora in gotovo bi se bili v občinskih zadevah lahko mnogo koristili, ko bi ne bili prišli v občini na krmilo ljudje, ki so manj gledali na zmožnosti, kakor na politično mišljenje. In po svojem političnem mišljenju so bili gosp. odločno na konservativno-narodni strani. Kako bi mogli tudi drugače slovenske otroke z veseljem podučevati in vzgojevati za pridne državljane in poštene Slovence? Svojega političnega mišljenja sicer oni niso nikomur brez potrebe razodevali, pa tudi ne zatajevali. Pri volitvah so vselej glasovali z narodno stranko, več pa se od učitelja ne more zahtevati. Gospod Postružnik so bili tudi ves čas svojega službovanja v Ljutomeru farni organist. To službo, kakor sploh vse svoje cerkvene in krščanske dolžnosti so vestno spolnjevali. Njih natančnost je občudovanja vredna. Vsaki dan po letu in po zimi so bili na svojem mestu pri orgljah ali pri sprevodu ali pri kaki drugi cerkveni svečanosti, kedar je bilo opravilo napovedano. In s tako natančnostjo še službo orgljarja zdaj opravljajo. Cerkvono petje v Ljutomerski cerkvi jim dela vso čast. Vseh farmanov srčne želja je, da bi to cerkveno službo še dolgo opravljali ter še vedno v lepšem posnemu ostali učitelj Ljutomerskem ljudstvu. Ljubezen in hvaležen spomin bodo si s tem zagotovili, saj pravi sv. Duh »da kdor jih veliko podučuje v pravici, bode se svetil, kakor zvezde na večne čase«. (Daniel 12, 3.)

Gospodarske stvari.

Razsadniki celi razmnoževalni vinogradi.

Pod imenom razsadnik ali razmnoževalni vinograd razumevamo tak nasad trt, kateri nam služi edino le